

© Latvijas Meža nozaru
arodu biedrība
Bruņinieku ielā 29/31
Rīga LV – 1001
Tālr. 67035941
www.lmna.lv
E-pasts: lmnasim@lmna.lv

Atbild. par izdevumu
A.Simansons
Tālr. 67035941
E-pasts: lmnasim@lmna.lv

Latvijas Meža
nozaru arodu biedrības
ZIŅAS

2016.gada septembris—oktobris

Nr. 8 (183)

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBĀ

21.septembrī notika LMNA izbraukuma Informatīvā diena "**Pieredzes apmaiņa par arodbiedrības darbu a/s "Cēsu alus" arodorganizācijā**". Arodorganizāciju vada **Laila Ābola**.

Uzņēmumā uzskata, ka galvenā vērtība ir darbinieks un tāpēc arodbiedrība un tās darbība tiek atbalstīta. Darbojas koplīgums, kas noslēgts uz 3 gadiem. To regulāri pārskata, uzlabo, tajā saglabātas visas iepriekš pieņemtās sociālās garantijas. Koplīgums sniedz darbiniekiem sociālās garantijas un labumus papildus Darba likumā obligāti noteiktajiem. Dažas no tām:

- darbinieku apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem no pirmās darba dienas 24 stundas diennaktī visā Latvijā summā līdz 4500 eiro;

- veselības apdrošināšana;

- katru gadu tiek izvērtēti katra darbinieka darba sasniegumi un gada beigās labākais un izcilākais darbinieks tiek apbalvots ;

- uzņēmums organizē vasaras un ziemas atpūtas pasākumus darbiniekiem;

- katru gadu darba devējs darbinieku apsveic ar dāvanu dzimšanas dienā, kā arī apsveic darba jubilejās un piešķir papildus 2 dienas atvaļinājumu darbiniekam, kuri sasnieguši 20 gadu darba stāžu;

- darbiniekiem tiek apmaksātas pieredzes apmaiņas ekskursijas, teātra apmeklējumi vai citas aktivitātes;

- darba devējs veselīga dzīves veida atbalstīšanai apmaksā 50% no darbinieka izlietotās summas sporta aktivitātēs, kā arī mācībām izlietotās summas, kas nepieciešamas amata pienākuma pildīšanai. Piešķir daļēji apmaksātu mācību atvaļinājumu Valsts eksāmenu kārtīšanai vai diplomdarba izstrādāšanai;

- Ziemassvētkos un Jāņos katram darbiniekam dāvina 10 litrus uzņēmumā sarazotā produkta, kā arī citas sociālās garantijas ... u.c. .

Arodbiedrība saņēmusi LBAS balvu "**Labākā arodorganizācija**". Arī akciju sabiedrība saņēmusi LBAS balvu – "**Sadarbības partneris**". Bez tam, uzņēmumam

ir arī balvas: "**Labākais darba devējs Vidzemē**"; "**Sociāli atbildīgs uzņēmums**"; "**Atbildīgākais darba devējs**" un daudz citas balvas.

Viesi— LMNA arodorganizāciju vadītāji - tika iepazīstināti ar a/s "Cēsu alus" ražošanas procesu un bija iespēja arī nodedūstēt ražoto produkciju.

Foto no LMNA arhīva
21. septembris. LMNA Informatīvās dienas dalībnieki pēc Cēsu skaistāko vietu apskates.

LMNA izsaka pateicību a/s "Cēsu alus" arodorganizācijas vadītājai Lailai Ābolai par atsaucību un rasto iespēju iepazīties ar arodbiedrības darbu uzņēmumā .

VIENOTĪBĀ SPĒKS!

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

14. septembrī deviņu LBAS dalīborganizāciju speciālisti darba aizsardzības jautājumos (no LMNA - **Āris Smildziņš**), juristi, LBAS konsultanta darba aizsardzības jautājumos **Mārtiņa PUŽULA** vadībā, diskutēja par normatīvo aktu pilnveidošanu arodslimību gadījumā un Invalīdu lietu nacionālajā padomē celto jautājumu par strādājošo invalīdu garantiju "pārskatīšanu", t.sk., Darba likuma 109.pantu., kur 4) apakšpunktā ir teikts "**Darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu ar**

darbinieku šā likuma 101.panta pirmās daļa 11.punktā noteiktajā gadījumā līdz darbspēju atgūšanai vai invaliditātes noteikšanai, ja darbnespējas iemesls ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība."

Diskusijā tika atzīmēts, ka neapmierinoša ir arodslimību profilakse uzņēmumos. Piemēram, **2015.gadā** pirmreizēji apstiprināti **810** arodslimnieki un darbos, darba vietās, kur tie strādājuši :

- **67,65%** gadījumos nav veikti riska faktoru mērījumi;
- **18,52%** nodarbinātajiem nav veiktas Obligātās veselības pārbaudes;
- **4,20%** nodarbināto strādājuši bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

4.oktobrī, apkopojis diskusijas dalībnieku viedokļus, **M.Pužulis** piedalījās Labklājības ministrijas Darba grupas sanāksmē par Darba likuma, t.sk. iepriekšminētā 109.panta Grozījumiem.

Pēc sanāksmes **M.Pužulis** pastāstīja, ka Invalīdu biedrību domas dalījušās: vieni bijuši par to, lai izslēgtu šo ierobežojumu, otri pret. Viņš ierosinājis invaliditāti ieguvušos sadalīt trijās lielās grupās: **1.grupa**—invalidi vispārējās saslimšanas rezultātā; **2.grupa**—arodslimību guvuši pie noteikta darba devēja, **3.grupa**—arodslimību guvuši pie nenoteikta (cita) darba devēja.

Tad šīs **2.grupas** invalīdi pie noteikta darba devēja ir imūni pret atbrīvošanu, jo darba devējam jāpārūpējas par cita darba atrašanu invalīdam, papildus izglītību u.t.t. Savukārt, ja **2.grupā** invaliditāte noteikta pie cita darba devēja, tad darba devējs var atbrīvot darbinieku, ja nodibinot darba tiesiskās attiecības pirmreizējā veselības pārbaude tika izdarīta un tā nav bijusi to darba vides faktoru sakarā, pamatojoties uz kuriem noteikta arodslimība. Tāpat var atbrīvot darbinieku, ja pirmreizējā veselības pārbaudē viņš aptaujā nav uzrādījis patiesas ziņas.

Arod biedrību priekšlikums ir atgriezies Ministru kabineta 1999.gada 16.februāra noteikumos Nr.50 "Obligātās sociālās apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem un arodslimībām apdrošināšana atbildības piešķiršanas un aprēķināšanas kārtība" pabalstu sistēmas (1.tabula): pēdējā grupa (iekrāsotā) tika izslēgta ar 2010.gada 1.janvāri.

Nopietna problēma invaliditātes sakarā ir tas, ka 88% pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku turpina strādāt (varbūt arī bojāt savu veselību) tajā pašā profesijā (amatā), kurā iegūta slimība (2.tabula).

Var jau šo 2.tabulu modificēt ar aizliegumu strādāt konkrētos darba vides riska faktorus, kas ir par pamatu arodslimības noteikšanai, piemēram, šādi, sk.2.tabulu:

1.tabula	
Darbspēju zaudējums (procentos)	Atlīdzība par darbspēju zaudējumu (procentos)
100	80
90-99	75
80-89	70
70-79	65
60-69	60
50-59	55
40-49	50
30-39	45
25-29	35
10-24	25

2.tabula		
Darbspēju zaudējums (%)	Atlīdzība par darbspēju zaudējumu (%)	Vai drīkst turpināt strādāt šajos darba vides riska faktoros
100	80	NĒ
10 - 24	25	Jā, veicot darba vides uzlabošanas pasākumus

29.septembrī pie Saeimas notika Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības (LVSADA) organizēta protesta akcija ar devīzi "**Par tautas dzīvību**", lai kopīgi aizstāvētu Latvijas iedzīvotāju tiesības uz pieejamu un kvalitatīvu veselības aprūpi. Valsts finansējums veselības aprūpei Latvijā ir viens no zemākajiem Eiropas Savienībā – tikai **3%** no iekšzemes kopprodukta. Tā rezultātā aug saslimstība, invaliditāte un mirstība. Katru gadu Latvija zaudē tūkstošiem dzīvību, kuras varētu glābt. Tauta noasiņo, un tāpēc ir apdraudēta valsts drošība. Tautas Dzīvībai draud nāves briesmas!

Pasaules Veselības organizācija, Eiropas Komisija un Latvijas veselības aprūpes sabiedriskās organizācijas aicina Ministru kabinetu un Saeimu nekavējoties būtiski palielināt valsts finansējumu veselības aprūpei: atbilstoši pieticīgākajiem aprēķiniem, 2017. g. tam jāsasniedz 3,25%, 2018. g. – 3,5%, 2019. g. – 3,75% un 2020. g. – 4% no iekšzemes kopprodukta. Taču valdība atkal stāsta, ka neesot naudas. Pietiek melot!

Protesta akcijas sākumā mediķu arodbiedrības vadītājs **Valdis Keris** norādīja: "**... politiski joprojām nedzird mediķu prasības, tādēļ neatliek nekas cits, kā izmantot "gara spēku - mākslas spēku"**".

Uz skatuves tika uzvesta izrāde, kur darbojās "Tautas dzīvība" un "Zaļā nāve".

Pēc izrādes **V. Keris** aicināja klātesošos un arī visus citus cilvēkus parakstīties mediķu arodbiedrības vēstulē, kura vēlāk tiks iesniegta Saeimā. Vēstulē teikts - ja deputāti balsos par tādu budžetu, kur pietiekams finansējums netiek atvēlēts veselības aprūpei, tad "es par tevi nebalsošu". Parakstīties par iesniedzamo vēstuli var gan internetā, gan ārstniecības iestādēs, gan arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības namā.

Protesta akcijā piedalījās ap 500 dalībnieku, tajā skaitā arī LMNA pārstāvji (no kreisās: **A.Sīmansons, I.Siņica**).

EIROPAS SOCIĀLO TIESĪBU PĪLĀRS

19. septembrī, Rīgā, Eiropas mājā, notika Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) debates ar Latvijas organizēto pilsonisko sabiedrību. Organizētās pilsoniskās sabiedrības organizācijas— arodbiedrības, darba devēju organizācijas, dažādu interešu nevalstiskās organizācijas diskutēja par **Eiropas Sociālo tiesību pīlāru**, lai sniegtu pievienoto vērtību EK uzsāktajai apspriešanai par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, palielinot informētību par minēto iniciatīvu, sniedzot viedokļus par galvenajiem tematiem un atbildot uz prioritāriem jautājumiem.

EESK mērķis, rīkojot šāda veida pasākumu visās ES dalībvalstīs, ir palielināt informētību par minēto iniciatīvu un nodrošināt forumu, lai atklāti apspriestu, kā Eiropas sociālo tiesību pīlārs būtu jāizstrādā.

Latvijas nacionālo viedokli par Eiropas sociālo tiesību pīlāru sniedza **J.Reirs** - LR Labklājības ministrs. Dažādu interešu grupu viedokli par sociālo tiesību pīlāru klāstīja **V.Gavrilovs** - LDDK prezidents (EESK I grupa); **A.Ābeltiņa** - LBAS ārējo sakaru koordinētāja (EESK II grupa); **G.Anča** - SUSTENTO valdes priekšsēdētāja, (EESK III grupa).

Ar pētījumu „Pilsoniskā sabiedrība datos” iepazīstināja pētnieks **Mārcis Trapencieris**; par Latvijas „start-up” potenciālu informēja **Daniels Pavļuts** - Latvijas „start-up” uzņēmumu asociācijas valdes loceklis. Klātesošie varēja iepazīties arī

ar sociālo pakalpojumu sniedzēju viedokli, ko sniedza **Andris Bērziņš** - Latvijas Samariešu apvienības direktors.

Foto no LMNA arhīva

19.09.2016. Eiropas Sociālo tiesību pilāra forums. No kreisās: **A.Ābeltiņa** (LBAS), **V.Gavrilovs** (LDDK prezidents), **A.Gobiņš** (Eiropas Kustība Latvijā Prezidents) — sanāksmes moderators, **G.Anča** (SUSTENTO)

Arodbiedrību viedokli prezentēja **A.Ābeltiņa** (LBAS ārējo sakaru koordinētāja, EESK II grupa). Lūk, fragmentārs ieskaits viņas teiktajā :

Attiecībā uz darba samaksu, algu palielinājumu var panākt :

- ar labu koplīgumu pārklājumu, veicinot augšupejošu konvergenci (palielinot to darbinieku aizsardzību, kuri apvienojušies arodbiedrībās),
- minimālās algas paaugstināšana ne mazāk kā SDO rekomendētais līmenis (60% no vidējās algas katrā valstī),
- publisko iepirkumu likumdošanai jārespektē koplīgumi,
- aizliegt diskriminējošas minimālās algas līkmes (piem. jauniešiem, pamatojoties uz viņu vecumu),
- veicināt augšupejošu algu konvergenci (īpaši starp Austrumu un Rietumeiropu), lai cīnītos pret netaisnīgu konkurenci starp darbiniekiem un kompānijām,
- tiesiskā aizsardzība un koplīgumu attiecināšana uz pašnodarbinātām personām un darbiniekiem nedrošos darbos,
- lēns progress darba algas starpības mazināšanā sievietēm un vīriešiem (ES=16%). Nepieciešams ieviest obligātu prasību kompānijām veikt vienlīdzīgas samaksas auditus.

Esošo tiesību uzlabota piemērošana un jaunu tiesību noteikšana:

- tiesības uz saprātīgu darba laiku, lai varētu saskaņot privāto un darba dzīvi,
- tiesības uz aizsardzību pret nedrošību darba attiecībās (piem. -darba līgumu aizliegums),
- ieviest obligātu darbinieku pārstāvību kompāniju valdēs (proporcionāli kompānijas lielumam),
- tiesības uz koplīgumu pārrunām, arodbiedrību veidošanu, tiesības uz streiku,
- tiesības uz drošību un veselību darba vietā.

Sociālā aizsardzība un sakārtoti, labi darbojošies sabiedriskie pakalpojumi.

- arodbiedrības aicina uzsākt publiskas debates par standartu/mehānismu izveidi attiecībā uz apdrošināšanu /pabalstiem bezdarba periodā ES/EMS līmenī, lai pārvarētu makroekonomiskos satricinājumus darba tirgū.

- šādi mehānismi jāintegrē nacionālajās sistēmās, respektējot subsidiaritātes principu un sociālo partneru autonomiju (finansējums – ES budžets).

- ESTP (Eiropas sociālo tiesību pilārs) jāsniedz rekomendācijas nodrošināt sekojošas pamattiesības:

- a) tiesības uz labas kvalitātes sociālajiem pabalstiem,
- b) tiesības uz labas kvalitātes, pieejamiem sociālajiem pakalpojumiem, veselības aprūpi,
- c) tiesības uz pienācīgu pensiju - jāapsver augšupejoša standartu konverģence ES līmenī nacionālo pensiju reformai,
- d) nepieciešama ES direktīva par adekvātu minimālo ienākumu shēmām, lai noteiktu vienotus principus, metodes un definīcijas, garantējot tiesības visā ES,

e) vienoti Eiropas standarti attiecībā uz tiesībām saņemt kvalitatīvu un profesionālu ilgtermiņa aprūpi.

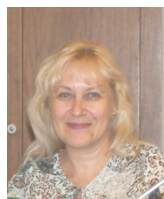
Arodbiedrību minētie ESTP redzējuma komponenti ir zināmi: mēs iestājamies par cienīgām algām, lai darbinieki varētu nodrošināt labklājību un pārticību ģimenēs. Nepieciešama arī cienīga sociālās drošības aizsardzība, darba līgumu, darba stundu un ienākumu stabilitāte, aizsardzība pret nepamatotu darba līguma uzteikšanu, brīvība apvienoties arodbiedrībās un slēgt koplīgumus. Šīs ir tās tiesības un aizsardzība, ko darbinieki Eiropā zaudē pārstēdzošā ātrumā.

Sociālās tiesības ir būtiskas taisnīguma panākšanā šajā netaisnīgajā Eiropā un ESTP var kalpot kā katalizators situācijas uzlabošanā

Par visiem jautājumiem notika debates ar dažādu organizētās pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem.

Forumā piedalījās arī **A. Simansons** un **Ā. Smildziņš** (LMNA).

KONFERENCE "MĒS MĀCĀMies"

Inguna Siņica, LMNA priekšsēdētāja vietniece,

2016. gada 22. septembrī Rīgā, VETnet projekta ietvaros, Vācijas – Baltijas tirdzniecības kamera (AHK) organizēja otro Latvijas – Vācijas konferenci par darba vidē balstītām mācībām „**MĒS MĀCĀMies**”.

Konferences mērķis bija informēt Latvijas un Vācijas partnerus par jau sasniegtajiem rezultātiem, kā arī pārrunāt nākamos soļus sekmīgai darba vidē balstītu mācību ieviešanai Latvijā. Papildus Latvijas un Vācijas lektoru prezentācijām notika darbsemināri ar labās prakses piemēriem, kas veicināja pieredzes apmaiņu starp konferences dalībniekiem par tādām aktuālām tēmām kā mazo un vidējo uzņēmumu sadarbībā īstenotām darba vidē balstītām mācībām un iesaistīto spēlētāju motivācijas paaugstināšanu.

Konferencē no arodbiedrību puses piedalījās LBAS priekšsēdētāja vietniece **Līvija Marcinkēviča** un LMNA priekšsēdētāja vietniece, Kokrūpniecības nozares ekspertu padomes konsultante darba ņēmēju satura jautājumos **Inguna Siņica**.

Goda viesi, Izglītības un zinātnes ministrs **Kārlis Šadurskis**, Ekonomikas ministrijas Valsts sekretārs **Juris Štinka**, un Vācijas Federatīvās Republikas vēstnieks **V.E. Rolfs Šute**, slavēja paveikto un atkārtoti uzsvēra, ka vācu profesionālā izglītība ir viens no Vācijas veiksmīgākajiem eksporta produktiem.

Latvijas Izglītības ministrs **K.Šadurskis** savā uzrunā skaidroja, ka Latvijā patlaban ir apjukums par to, ko vispār piedāvā izglītības sistēma, un kas uz doto brīdi nepieciešams darba tirgum.

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētājs **Jānis Endziņš** uzskata, ka teorija bez prakses un prakse bez teorijas ir pilnīga izkropļojšana, kas atspoguļojas darba tirgū. Reālajā darba vidē darba devējs var novērtēt vai apmācāmajam ir potenciāls.

Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore **Līga Meņģelšone** diskusijā uzsvēra, ka profesijas iegūšana ir pamatprasība un ikkatrs darba devējs pirmos sešus mēnešus nodarbojas ar jauno darbinieku pārkvalificēšanu. Tas prasa laiku un naudu. Latvijas Brīvo Arodbiedrību Savienības priekšsēdētāja vietniece **Līvija Marcinkēviča** uzsvēra izveidojušos profesionālās izglītības negatīvo tēlu Latvijas sabiedrībā, kas daudzkārt kavē tās iespēju attīstīties.

Septembrī sākušās darba vidē balstītas mācības izglītības programmās "Loģistikas darbinieks" Rīgā un Liepājā, un "Mehatronisku sistēmu tehniķis" Valmierā, izpelnoties pieaugošu atsaucību gan no jauniešiem, gan uzņēmumiem. Rīgas Valsts tehnikumā mācības uzsākuši 26 audzēkņi, Liepājas Valsts tehnikumā - 21 audzēkņis. Valmieras tehnikumā mehatronisku sistēmu tehniķa profesiju apgūs 21 jauniešus. Šajās mācību programmās iesaistīto jauniešu un uzņēmumu sadarbību koordinē AHK VETnet projekta komanda, kas, sniedzot konsultācijas un, uzņemoties starpnieka funkcijas, rūpējas par mācību kvalitātes nodrošināšanu.

Papildus informācija (I.S.): *Ogres Tehnikums sadarbībā ar IZM un ES fondu, šajā mācību gadā darba vidē balstītās mācības realizē astoņas profesionālajās kvalifikācijās, kurās iesaistīti 193 audzēkņi, to starp meža mašīnu operatori un mēbeļu galdnieki. Ogres Tehnikuma audzēkņi darba vidē balstītu izglītību apgūs 59 uzņēmumos.*

Pats būtiskākais audzēkņu darba vidē balstītas izglītības nodrošināšanai ir uzņēmējs. Ja uzņēmējs atsaucas šai iniciatīvai, tad to ir iespējams nodrošināt. Tā ir savstarpēja izglītības iestādes un uzņēmēja sadarbība. Novitāte šajā darba vidē balstītā izglītībā ir tā, ka audzēkņi jau no pirmā kursa ir praksē pie uzņēmēja. Audzēkņu praksi vada gan uzņēmuma, gan tehnikuma pārstāvji.

Jauniešiem iesaiste darba vidē balstītās mācībās sniedz šādas priekšrocības: piemēram, no pirmā kursa viņi iepazīst tuvāk profesiju, reālu darba vidi, zina, kas viņus sagaida pēc profesionālās kvalifikācijas ieguves, rodas izpratne par teorētisko mācību priekšmetu nozīmi un nepieciešamību tos apgūt.

Ir saprotams, ka darba vidē balstītās mācības no uzņēmuma prasa daudz lielāku ieguldījumu nekā vienkārši mācību prakses, jo uzņēmumam jāvelti daudz vairāk laika, jānodrošina ražošanas iekārtas un darba vidē balstītu mācību vadītājs, kurš māca jauniešus. Tas, protams, saistās ar ievērojami lielākiem uzņēmuma izdevumiem. Tāpēc, lai šo mācību formu veicinātu, sākuma posmā arī Latvijas valsts piedāvā Eiropas Savienības fondu subsidijas, kas uzņēmumiem mazinātu šīs izmaksas. Tāpat plānots arī atbalsts audzēkņiem, lai veicinātu jauniešu piesaisti profesionālajai izglītībai.

STARPTAUTISKS SEMINĀRS PAR SOCIĀLO DIALOGU

Uldis Roze - LMNA valdes loceklis, A/S "Liepājas Papīrs" arodorganizācijas priekšsēdētājs.

Pateicoties LBAS sadarbībai ar Ungārijas Arodbiedrību **LIGA Szakszervezetek, 18.-21.septembrī**, Budapeštā, notika starptautisks arodbiedrību projekts, kurā piedalījās piecas Centrālās un Austrumeiropas valstis – Ungārija, Bulgārija, Lietuva, Latvija un Polija.

No Latvijas projektā iesaistījās četri dalībnieki - **Liene Liekna** (LBAS projektu vadītāja), **Raita Karnīte** (projekta eksperts), **Lilīta Golubova** (Celtņieku arodbiedrība), **Uldis Roze** (LMNA).

Projekta tēma – **Aktivizēt sociālo dialogu un nacionālo industriālo attīstību sistēmu**, dalīties ar pieredzi un praktiskiem piemēriem darbinieku iesaistīšanā arodbiedrībās, sociālā dialoga vešanā ar darba devējiem un valdības pārstāvjiem, kā arī kolektīvo līgumu slēgšanā.

Arodbiedrība atzīst, ka Ungārijā ir ļoti vāji attīstīts sociālais dialogs starp darba ņēmējiem un valsts pārvaldi. Šis seminārs ir domāts, lai dalītos ar kaimiņu valstu pieredzi un ieviestiem modeļiem sociālā dialoga veicināšanai valstiskā līmenī.

Šobrīd Ungāru arodbiedrībai LIGA ir laba sadarbība ar Lietuvas, Latvijas, Polijas un Bulgārijas ekspertiem un pārstāvjiem.

Projekta ievadā tika izvirzīts priekšlikums, kā arodbiedrībām pārveidot industriālās attiecības un sociālā dialoga praksi, iedalot to astoņos atzaros:

1. Jaunu biedru iesaistīšana,
2. Arodbiedrību organizatoriska pārveidošana,
3. Arodbiedrību pamatdarbība,
4. Sadarbība ar darba devējiem,
5. Sadarbība ar citām sabiedriskām kustībām,
6. Politiskā kustība,
7. Starptautiskie sakari,
8. Sociālā dialoga pamatdarbības.

Semināra dalībniekiem bija jāsadalās grupās un patstāvīgi jāpapildina astoņas iesniegtās tēmas saistībā ar arodbiedrību darbību un attīstību nākotnē.

Tika meklēti labās prakses piemēri sociālā dialoga veicināšanai dažādās projekta dalībvalstīs pēc finanšu krīzes. Semināra laikā, uzstājoties pārstāvjiem no dalībvalstīm, tika

konstatēts, ka vispārējās problēmas visur ir līdzīgas, taču arodbiedrību panākumi sociālā dialoga veicināšanas jomā ir atšķirīgi, jo tie lielā mērā ir atkarīgi no valdības attieksmes pret ekonomiskās un sociālās politikas, kā arī no sociālā dialoga jautājumiem.

Latvijas arodbiedrību nostāju sociālā dialoga attīstībā un nostiprināšanā formulēja **Raita Karnīte** (Latvijas eksperts). Viņa skaidroja kāds mērķis ir šim projektam un kādas atšķirības vai līdzība ir katrai no dalībvalstīm. Kādus ceļus ir centusies iet katra no semināra dalībvalstīm savu mērķu sasniegšanai (sociālā dialoga veicināšanai).

Eksperte minēja 3 soļu metodi, kas palīdz identificēt sociālā dialoga problēmu apzināšanu. Praktisko risinājumu pielietojums sociālā dialoga veicināšanai un pētījumus šajā jomā. Dažādās valstīs ir dažāda likumdošana, kas jāievēro izstrādājot projektus, tamdēļ rodas problēmas starptautiskos uzņēmumos ar ģenerālvienošanu izstrādi un apstiprināšanu.

Būtisks jautājums ir bezdarba līmenis valstī un jauna darba spēka iepilūšana (migranti), darbinieku sociālā aizsardzība un dzīves līmeņa uzlabošana.

Problēma ir nelielais arodbiedrību biedru skaits organizācijās, problēmas iesaistīt jaunus un aktīvus biedrus, kas būtu gatavi runāt ar darba devēju par sociāliem jautājumiem. Tas šīs pārrunas ar darba devēju padarītu efektīvākas un produktīvākas.

Kārtīga arodbiedrības līdera atrašana organizācijā vienmēr ir bijusi aktuāla problēma, arī gados jaunu cilvēku iesaistīšana arodbiedrību pārvaldībā ir sāpīgs jautājums.

Arodbiedrībām ir jāveicina iekšējo un ārējo komunikāciju attīstība dažādos līmeņos, kā arī jāmeklē līdzekļi un veids, kā motivēt esošos biedrus un piesaistīt jaunus (bonusu sistēma, kurus var gūt tikai biedri). Tas varētu ieinteresēt ikdienas darbinieku – arī tādu, kam nedraud sankcijas no darba devēja.

Vairāku dalībvalstu pārstāvji pozitīvi novērtēja Latvijas komandas priekšlikumu: jau vi-

21.09.2016. Budapešta. No kreisās: **U.Roze** (LMNA), **L.Liekna** (LBAS) kopā ar Lietuvas kolēģiem

pus komandas priekšlikumu: jau vi-

Satrauca Lietuvas kolēģu teiktais par jauno Darba

kodeksu, ko apstiprinājis esošais Parlaments, un, kas ir ļoti ne-labvēlīgs darba ņēmējiem. Cerību vieš fakts, ka Valsts Prezidente ir apturējusi šo likumu un ir ticība, ka pēc Parlamenta vēlēšanām, jaunā sastāva "Tautas kalpi" ieklausīsies darba ņēmēju viedoklī un mainīs Kodeksā likuma pantus, kas principā apdraud arodbiedrību eksistenci. Lietuvas pārstāvji skaidroja, ka sākotnēji nekas neliecināja, ka šāda redakcija tiks apstiprināta, jo Lietuvas arodbiedrību pārstāvji bija iesnieguši savu redakciju šim dokumentam un aktīvi piedalījās diskusijās, argumentējot to 22 darba kodeksa pantu neatbilstību, kas ne-labvēlīgi ietekmēs darba ņēmēja tiesības, taču galējā lasījumā sociālo partneru iebildumi netika ņemti vērā un vissliktākā iespējamā redakcija tika apstiprināta. Arodbiedrību aktivisti aktīvi piketē un protestē pie Parlamenta ēkas pret šo likumu, kas novedis pie prezidentes iejaukšanās un šīs redakcijas apturēšanas.

Mums, kā sadarbības partneriem, ir jāseko šo notikumu gaitai un skaļi jāpauž savu negatīvā attieksme, jo pretējā gadījumā šāds liktenis var nākotnē piemeklēt arī mūs. Lietuvas kolēģu uzvara šajā cīņā var būt arī mūsu rokās!

Ir ļoti noderīgi piedalīties šādos semināros, jo tā tiek gūti jauni domu biedri un kontakti, kā arī iespēja uzklaut jaunus redzējumus un risinājumus aktuālām problēmām.